

Warszawa, dnia 18 kwietnia 2016 r.

Opinia

Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych w przedmiocie ograniczeń w sprawowaniu funkcji członka okręgowego sądu dyscyplinarnego i rzecznika dyscyplinarnego

Art. 43 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych stanowi, że tej samej funkcji w organach samorządu nie można sprawować dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje; nie dotyczy to sprawowania funkcji członka Wyższego Sądu Dyscyplinarnego lub okręgowego sądu dyscyplinarnego, Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego i rzecznika dyscyplinarnego. Dla jego prawidłowej wykładni konieczna jest jednak analiza normy zawartej w art. 42 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym organami samorządu są: Krajowy Zjazd Radców Prawnych, Krajowa Rada Radców Prawnych, Wyższa Komisja Rewizyjna, Wyższy Sąd Dyscyplinarny, Główny Rzecznik Dyscyplinarny, zgromadzenie okręgowej izby radców prawnych, rada okręgowej izby radców prawnych, okręgowa komisja rewizyjna, okręgowy sąd dyscyplinarny oraz rzecznik dyscyplinarny.

Powołane brzmienie art. 43 ust. 3 ustawy obowiązuje od dnia 25 grudnia 2015 r., stąd też do weryfikacji ram czasowych jego obowiązywania, niezbędne jest odwołanie się do przepisów intertemporalnych zawartych w nadającej mu powyższe brzmienie ustawie z dnia 7 listopada 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z jej art. 4, do organów samorządu radców prawnych, których kadencja trwa w dniu wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe do momentu zakończenia kadencji, zaś według art. 5, do Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, rzeczników dyscyplinarnych oraz ich zastępców, pełniących swoje funkcje w dniu wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe do momentu zakończenia trwających w tym dniu kadencji organów samorządu radców prawnych, które ich wybrały lub wyznaczyły. Z powyższego należy wywodzić, że do wyborów przeprowadzanych na kolejną kadencję samorządu radców prawnych, przepisy ustawy o radcach prawnych w obecnym brzmieniu należy stosować wprost i w zakresie objętym opinią nie ma potrzeby stosowania regulacji obowiązujących uprzednio.

Dalszą analizę sprowadzić należy do pytania, czy *rzecznicy dyscyplinarni oraz ich*

zastępcy, jak również sędziowie okręgowych sądów dyscyplinarnych, a także przewodniczący OSD bądź ich zastępcy, mogą być wybrani ponownie, jeśli pełnili te funkcje przez ostatnie dwie następujące po sobie kadencje?

Odpowiadając na tak postawione pytanie zauważyć należy, że art. 43 ust. 3 ustawy, wprost wyłącza jakiegokolwiek ograniczenia liczby kadencji w stosunku do rzeczników dyscyplinarnych. Monokratyczny charakter tego organu oraz precyzyjna treść ustawy nie nasuwają w tym wypadku trudności interpretacyjnych. Brak jest również jakichkolwiek ograniczeń do wielokrotnego pełnienia funkcji zastępców rzeczników dyscyplinarnych. Ich funkcja *a contrario* nie sprowadza się bowiem do pełnienia funkcji w organie samorządu i brak jest podstaw do wywodzenia względem nich chociażby odpowiedniego stosowania art. 43 ust. 3 ustawy.

Ograniczenie pełnienia funkcji w organach do dwóch kolejno następujących po sobie kadencji zostało ustawowo wyłączone w stosunku do funkcji członka (podkreślenie –AB) okręgowych sądów dyscyplinarnych. Skonstatować więc należy, że funkcja członka okręgowych sądów dyscyplinarnych może być sprawowana wielokrotnie, bez żadnych ograniczeń. Jedyne ograniczenie względem sądów dyscyplinarnych, dotyczy zatem pełnienia funkcji przewodniczącego OSD oraz ich zastępców. Wywodzić je należy również z art. 43 ust. 3 ustawy, z uwagi na brak wprowadzenia przez ustawodawcę wyjątków w tym zakresie.

Reasumując należy stwierdzić, że pełnienie funkcji przewodniczącego OSD lub jego zastępcy, objęte jest zakazem wykonywania tych funkcji przez więcej niż dwie, kolejno po sobie następujące kadencje. Takie ograniczenia nie istnieją natomiast względem członków OSD oraz względem rzeczników dyscyplinarnych i ich zastępców. Oznacza to, że **na etapie wyborów podczas zgromadzeń delegatów okręgowych izb radców prawnych, nie istnieją żadne ograniczenia co do kształtowania składu osobowego sądów dyscyplinarnych, albowiem przeprowadza się wówczas wybory na funkcje członków (sędziów) sądów dyscyplinarnych** (vide art. 50 ust. 4 pkt 3 ustawy). **Ponowny wybór na funkcję członka sądu (sędziego) nie jest w żaden sposób reglamentowany. Zakaz pełnienia funkcji dłużej niż przez dwie kolejne kadencje aktualizuje się dopiero na etapie konstituowania się okręgowego sądu dyscyplinarnego i dotyczy przewodniczącego okręgowego sądu dyscyplinarnego oraz jego zastępców, spośród wybranych już członków okręgowego sądu dyscyplinarnego.** Ta ostatnia kwestia wymaga jednak uregulowania na poziomie prawa

wewnętrznego.

Szerzej o rozróżnieniu organów i funkcji na gruncie ustawy o radcach prawnych – vide Opinia OBSiL z dnia 6 stycznia 2013 r. dotycząca zakresu stosowania art. 43 ust. 3 ustawy o radcach prawnych (w załączeniu).

Wiceprezes

Krajowej Rady Radców Prawnych

Arkadiusz Bereza